

Ольга Назар

аспірант кафедри європейської інтеграції ОРИДУ НАДУ при Президентові України

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПЛАНУВАННЯ ВИДАТКОВОЇ ЧАСТИНИ БЮДЖЕТІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

В статті здійснено аналіз методологічних засад планування видаткової частини бюджетів місцевого самоврядування в Україні, виявлені основні проблеми при здійсненні цього процесу, розроблені пропозиції щодо вдосконалення його інституційного забезпечення.

Ключові слова: *міське самоврядування, видатки, витрати, бюджет, норматив, фінансова забезпеченість, планування.*

Ol'ha Nazar

PhD student of the European Integration Department of Odessa Regional Institute of Public Administration the National Academy for Public Administration under the President of Ukraine

METHODOLOGICAL BASES OF PLANNING THE EXPENDITURE PART OF LOCAL SELF-GOVERNMENT BUDGETS

Problem setting. *There are constant changes in the financial and budgeting legislation in our country lately. This changes calle to new challenges that are before financial authorities, local authorities when they plang budget expenditures. When planning the budget expenditures should be made not only in the cost analysis of the needs of budget institutions, but also analyze the effectiveness and efficiency of budget funds which was received .*

Recent research and publications analysis. *Study on planning of local budget expenditure engaged many scientists, but today it remains open and requires further study.*

The paper objective *is the study and analysis of existing methods of calculating targets the expenditure part of local budgets.*

The paper main body. *The main objectives of fiscal decentralization reforms in Ukraine can be defined to ensure financial self-sufficiency, empowerment of local authorities and budgetary establish direct relations with the state budget.*

In such circumstances, local budget expenditures play a leading role in providing financial socio - economic needs of society. Budget expenditures - funds to implement the programs and measures stipulated budget.

As a result of the adoption of legislative acts budget expenditure as an objective economic concepts become concrete material forms, including budget financing, budget investments, government transfers, budget credits, budgetary reserves. It is this unity provided the theoretical foundations and practice of spending.

Plan expenditure budget begins responsible officials of local governments from determining the total demand for funds in one or another institution, based on their number of personnel, population etc. Attention is focused on the viability of institutions and their organizational structure.

Under these conditions, the budget does not allow to find out how were used budget, what was obtained and which objectives were achieved.

Solve this problems could be done with analysis of the effectiveness of spending by using program target planning method. The study of the feasibility and advantages of the given method take part in many scientific papers. Transition to use program target planning method of budgeting defined in the Budget Code of Ukraine. To date, some of the local budgets its decisions implemented this method of budgeting practices in their activities.

At the same time, along with program target planning method is used: normative method - standards of budget funding, a formula calculation of the budget - calculation of subsidies (education, health, etc.) and others. Balance method, which establishes a balance between revenues and local spending.

In this situation, in our opinion, the offset value of program budgeting, as well as in the event of rationality, efficiency and effectiveness prevails calculation and the average of the country.

As a result, the volume of targeted subsidies from the state budget to local budgets do not provide the minimum need of funds even to pay salaries in education and medicine. Local governments will be forced to divert their resources to ensure adequate funding delegated powers in these areas.

Financial security standards for the public sector at the local government does not meet the real needs of service users. As a result, the draft budget for 2016, as in previous years, does not provide 100% financing delegated state powers.

Conclusions of the research. *Feasibility calculation and approval of social standards approved scientific work of many scientists and analysts, and journalists. However, currently these indicators are not elaborated and approved.*

In the process of budget planning at an early stage to ensure transparency of formation and execution of the expenditure part of local budgets, we offer to introduce the calculation and approval of standards of social services at the stage of the formation predictive indicators of budget requests based on actual calculations responsibility of local government.

Keywords: *local government, spending, budget, standard, financial independent, planning.*

Ольга Назар

аспірант кафедри європейської інтеграції ОРИГУ НАГУ при Президенті України

МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ПЛАНИРОВАНИЯ РАСХОДНОЙ ЧАСТИ БЮДЖЕТОВ МЕСТНОГО САМОУПРАВЛЕНИЯ

В статье осуществлен анализ методологических основ планирования расходной части бюджетов местного самоуправления в Украине, выявлены основные проблемы при осуществлении этого процесса, разработаны предложения по совершенствованию его институционального обеспечения.

Ключевые слова: местное самоуправление, расходы, бюджет, норматив, финансовая обеспеченность, планирование.

Постановка проблеми

Наша держава вступила на шлях реформ, які визначені Указом Президента України «Про стратегію сталого розвитку «Україна – 2020». Серед них однією з головних є децентралізація, яка передбачає передачу функцій, повноважень та ресурсів місцевому самоврядуванню. Це обумовлює необхідність нових методик планування та розподілу фінансових ресурсів, а також їх використання. Останнім часом відбуваються суттєві зміни в фінансово-бюджетному законодавстві, що викликає появу нових завдань перед органами місцевого самоврядування при плануванні видаткової частини бюджету, не лише аналіз потреб у витратах бюджетних установ, а й аналіз ефективності та результативності використання бюджетних коштів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сутність видатків бюджету, які є основою фінансового забезпечення функцій центральної та місцевої органів державної влади та інструментом її впливу на соціально-економічний розвиток, досліджували Ш. Бланкарт, Б. Болдирев, Дж. Б'юкенен, А. Вагнер, Л. Дробозіна, Дж. Стігліц та інші. Питання розвитку та необхідності удосконалення системи планування місцевих бюджетів в Україні, в тому числі із урахуванням зарубіжного досвіду, знайшли відображення у працях таких вітчизняних вчених, як В. Андрущенко, С. Буковинський, С. Булгакова, А. Буряченко, О. Василик, В. Зайчикова, О. Кириленко, І. Лук'яненко, І. Луніна, І. Лютий, В. Оларін, В. Федосов, І. Чугунов, С. Юрій, Чернявського О., Юрія С., Омелянович Л. та ін.

Мета

Здійснити аналізі існуючих методик розрахунку планових показників видаткової частини бюджетів місцевого самоврядування та розробити пропозиції щодо їх удосконалення.

Виклад основного матеріалу

Головними завданнями фінансової децентралізації в Україні є забезпечення фінансової самодостатності, розширення повноважень місцевої влади та встановлення прямих бюджетних відносин з державним бюджетом. В таких умовах, видатки місцевих бюджетів відіграють провідну роль у фінансовому забезпеченні соціально-економічних потреб суспільства.

Бюджетним Кодексом України поняття «видатки бюджету» визначаються як кошти, спрямовані на здійснення програм та заходів, передбачених відповідним бюджетом [2]. Поняття «видатки» у кодексі розкривається за допомогою витрат, а витрати – за допомогою видатків, зокрема підкреслюється, що витрати бюджету – видатки бюджету, надання кредитів з бюджету, погашення боргу та розміщення бюджетних коштів на депозитах, придбання цінних паперів. На перший погляд, видатки і витрати характеризують одні

й ті самі процеси. Однак насправді між видатками й витратами є суттєві відмінності [3].

Так, термін «видатки» використовується для найменування тих розподільних відносин, які пов'язані з використанням централізованого грошового фонду. Суб'єкт відносин виділяє видатки (видає гроші зі свого фонду) для їхнього подальшого використання без одночасного отримання еквівалентної вартості товарів чи послуг.

На відміну від видатків бюджету, витрати здійснюються відповідними суб'єктами на стадії обміну, характеризуються двостороннім рухом вартостей, тобто обмінюються на необхідний еквівалент вартості товарів чи послуг. Крім цього, витрати є елементом формування собівартості продукції і послуг, що виділяються і реалізуються розпорядниками бюджетних коштів. Тому проведення витрат виходить за межі сфери бюджетних відносин і стосується кінцевого використання бюджетних ресурсів. Отже, видатки бюджету за певних умов перетворюються на витрати (виплата зарплати, оплата вартості товарно-матеріальних цінностей, комунальних послуг тощо). Однак окремі видатки можуть не набувати форм витрат, а виділені бюджетні кошти продовжуватимуть свій рух (виплата стипендій, соціальної допомоги, погашення позик тощо) [3, с. 43-48].

Розподільні процеси, пов'язані з видатками бюджетів, характеризуються різноманітністю та взаємозв'язком. Вони охоплюють відносини з приводу розподілу і використання коштів бюджетного фонду держави і відображають напрями розподілу бюджетних ресурсів держави. В основі такого розподілу лежать функції держави, їх обсяг і характер, визначені Конституцією України. Причому є тісний діалектичний взаємозв'язок між видатками бюджетів і функціями держави, який полягає у тому, що збільшення функцій зумовлює збільшення видатків, і навпаки. Функції є визначальним чинником, який впливає на обсяги видатків бюджетів та їх розподіл і використання, адже без достатнього рівня бюджетних ресурсів такі функції якісно виконати неможливо. Тому в теорії і на практиці під час складання бюджету, визначення його параметрів держава зобов'язана виходити не з обсягів доходів, а з потреби у видатках. Це підтверджується світовим історичним досвідом та фінансовою наукою [4, с. 176].

У результаті прийняття законодавчих актів видатки бюджетів як об'єктивне економічне поняття набувають конкретних матеріальних форм, зокрема кошторисного фінансування, бюджетних інвестицій, державних трансфертів, бюджетних кредитів, бюджетних резервів. Саме цим забезпечується єдність теоретичних основ і практики організації видатків бюджетів.

Формування і розподіл видатків починається на стадії планування. Планування видатків місцевих бюджетів здійснюється відповідно до бюджетної класифікації групування видатків і доходів по галузях та видах витрат. Даний механізм дозволяє забезпечити контроль за цільовим використанням бюджетних коштів – проведення фінансування лише за статтями видатків і на ті цілі, які передбачені кошторисом бюджетних установ.

Витрати місцевого бюджету визначаються відповідно до чинного законодавства із врахуванням наявних фінансових ресурсів та спрямовуються в першу чергу на фінансування захищених статей видатків – видатків на заробітну плату, оплату комунальних послуг, харчування та інших першочергових завдань.

Нормування витрат бюджету проводиться як за натуральними – матеріальними, так і за грошовими нормами. Натуральні, або матеріальні, норми відображають обсяги витрат матеріалів, палива, електроенергії, продуктів харчування, води і т. ін. на плановану одиницю у натуральному виразі. Наприклад, витрати умовного палива (вугілля, газ, торф, дрова) на кубометр будівлі або денна кількість продуктів харчування на одну дитину в дитячих садках чи хворого у лікувальних закладах.

Грошові норми визначають обсяг коштів, необхідних на харчування дітей та хворих з розрахунку на день, на паливо, електроенергію, воду і т. ін. Нині грошові норми є суто розрахунковими, бо постійне підвищення цін веде до неможливості їх прямого застосування, а тому вони виступають узагальненим показником для складання кошторису витрат.

Практично всі витрати бюджету формуються відповідним чином. Так, за заробітною платою виплати формуються: по лікарнях з огляду на кількість ліжко-днів і відділень та специфіку останніх. Так само визначається кількість лікарів середнього і молодшого медперсоналу, при цьому враховується стаж їх роботи. По школах – виходячи із класів-комплектів і кількості учнів, розраховують кількість навчальних ставок на вчителя, а під них встановлюється завантаженість на вчителя. Аналогічний порядок і по інших установах: або розрахунково, або за типовими штатами. Усі норми діяльності є однаковими в усіх установах. Наприклад, одна прибиральниця на 400 квадратних метрів площі, яку необхідно прибирати [11, с. 26].

В умовах катастрофічного дефіциту фінансових ресурсів мова йде лише про виживання територій, а не про їх розвиток. Більш самодостатні місцеві ради, на території яких розвинута економічна діяльність, мають більше ресурсів і можуть забезпечити як самі необхідні витрати, так і спрямовувати кошти на розвиток території, але таких, на жаль, меншість. Ті місцеві ради, у яких прибуткова база не достатня – потребують допомоги держава, і таких більшість.

Особливо важливого значення набуває жорсткий режим економії у витрачанні бюджетних коштів на господарські потреби, поточний і капітальний ремонт, придбання обладнання.

Матеріальною основою видатків бюджету є сума грошових коштів, які надійшли у вигляді податків та зборів, державних субвенцій та дотацій та спрямовуються уповноваженими органами місцевого самоврядування на фінансування бюджетних установ відповідної території, благоустрою та інших місцевих потреб.

Для забезпечення управління процесами розподілу і використання бюджетних коштів видатки бюджету систематизують і групують за певними економічними ознаками залежно від галузевого та організаційного спрямування, від рівня управління.

Видатки бюджетів безпосередньо пов'язані з доходами. З одного боку, обсяг видатків обмежується бюджетними надходженнями, тобто доходами, які визначаються економічними можливостями держави. З іншого боку, видатки можуть впливати на доходи, сприяючи розвитку виробництва, науково-технічному прогресу тощо [4, с. 176].

В Україні основними нормативно-правовими актами, які регулюють планування видатків є:

- Бюджетний кодекс України;
- Закон України «Про Державний бюджет на відповідний рік»;
- постанова КМ України від 28.02.2002р. № 228 «Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ»;
- наказ Мінфіну від 28.02.2002 № 57 «Про затвердження документів, що застосовуються в процесі виконання бюджету»;
- наказ Мінфіну від 12.03.2012 № 333 «Про затвердження Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету та Інструкції щодо застосування класифікації кредитування бюджету»;
- наказ Мінфіну від 29.12.2002 № 1098 «Про паспорти бюджетних програм».

Безпосереднє фінансування видатків відбувається на основі складеного та затвердженого кошторису тієї чи іншої установи, який, в свою чергу повинен відповідати затверженому розпису доходів та видатків відповідного місцевого бюджету.

Розпис видатків місцевого бюджету затверджується на 1 бюджетний рік (1 січня – 31 грудня). Крім того, Бюджетним кодексом України також передбачено складання прогнозних показників на наступні 2 роки, які слідує за плановим. Слід відзначити, що ці показники прогнозні та з легкістю змінюються під політику уряду та макроекономічні показники потрібного року. Том, говорити про ефективність і дієвість планування прогнозних показників на наступні два роки поки зарано, вони мають, радше, формальний характер.

Процес планування починається з розроблення та надання Міністерством фінансів України через його територіальні органи інформації щодо особливостей складання розрахунків до проектів бюджетів на наступний бюджетний період. Ця інформація, як правило, включає в себе прогнозний рівень мінімальної заробітної плати, прожитковий мінімум, прогнозований рівень інфляції, вказівки щодо використання енергоносіїв та ін. основні показники, які будуть впливати на формування місцевих бюджетів.

Відповідальні виконавці за планування бюджету, як правило, головні бухгалтери або економісти місцевих рад в термін, встановлений місцевими фінансовими органами, подають матеріали за встановленими формами. До зазначених матеріалів обов'язково додаються узагальнені пропозиції щодо потреби в коштах у розрізі кодів економічної класифікації видатків по загальному та спеціальному фондах місцевого бюджету.

Головні розпорядники бюджетних коштів забезпечують своєчасність, достовірність та зміст поданих місцевим фінансовим органам бюджетних запитів, які мають містити всю інформацію, необхідну для аналізу показників проекту місцевого бюджету, згідно з вимогами місцевих фінансових органів.

Місцевий фінансовий орган опрацьовує та узагальнює матеріали за всіма бюджетними програмами, які надані відповідальними виконавцями, здійснює аналіз бюджетного запиту, з точки зору його відповідності меті, пріоритетності, а також дієвості та ефективності використання бюджетних коштів. У разі потреби доопрацьовує їх та подає до Міністерства фінансів у визначений ним термін.

Після розгляду та затвердження проекту Закону України на відповідний рік, Міністерство фінансів України забезпечує доведення виконавчим органам відповідних місцевих рад розрахунків прогнозних обсягів міжбюджетних трансфертів, методики їх визначення, організаційно-методологічних вимог та інших показників щодо складання проектів місцевих бюджетів.

Міжбюджетні трансферти, які надходять до місцевих бюджетів (освітня субвенція, медична субвенція, субвенції на здійснення державних програм соціального захисту, базова та реверсна дотації), розраховуються фінансовими органами та надходять до місцевих бюджетів після прийняття Закону України «Про державний бюджет» на відповідний рік.

Селищні, сільські ради при затвердженні відповідних бюджетів враховують у першочерговому порядку потребу в коштах на оплату праці працівників бюджетних установ відповідно до встановлених законодавством України умов оплати праці та розміру мінімальної заробітної плати; на проведення розрахунків за електричну та теплову енергію, водопостачання, водовідведення, природний газ та послуги зв'язку, які споживаються бюджетними установами. Ліміти споживання енергоносіїв у натуральних показниках для кожної бюджетної установи встановлюються виходячи з обсягів відповідних бюджетних асигнувань.

Обсяги надходжень до спеціального фонду для включення до бюджетного запиту визначаються на підставі розрахунків, які складаються за кожним джерелом доходів бюджету, що плануються на наступний рік. Дана інформація, отримана виконавчими органами місцевих рад, є підставою для складання проектів місцевих бюджетів і підготовки рішень про відповідні місцеві бюджети.

Таким чином, процес планування видаткової частини бюджету розпочинається відповідальними особами органів місцевого самоврядування з визначення загальної потреби в коштах на ту чи іншу установу, виходячи з їх кількості, персоналу, чисельності населення і т. ін. Увага зосереджується на забезпеченні життєдіяльності закладів та їх організаційної структури.

За таких умов бюджет не дозволяє з'ясувати, яким чином були використані бюджетні кошти, що було отримано в результаті їх використання і які цілі було досягнуто. Тобто, здійснюючи планування місцевих бюджетів у розрізі функцій, неможливо відстежити ефективність видатків, результативність розподілу фінансових ресурсів, визначити якість наданих послуг та користь, яку отримало від них населення [1].

Вирішити проблему з аналізом ефективності витрачання коштів можна за допомогою програмно-ці-

льового методу (далі – ПЦМ). Вивченню доцільності та перевагам даного методу присвячено багато наукових праць. Перехід на використання в бюджетному процесі ПЦМ визначений і в Бюджетному Кодексі України. На сьогоднішній момент певна кількість місцевих бюджетів своїми рішеннями впровадила даний метод бюджетування в практику своєї діяльності. В той же час, поряд з програмно-цільовим методом бюджетування використовуються: нормативний метод – нормативи бюджетного забезпечення, формульний розрахунок бюджету – розрахунок субвенцій (освітня, медична та ін.), дотації та ін., балансовий метод, який встановлює баланс між доходами та видатками місцевих бюджетів.

В такій ситуації, на наш погляд, нівелюється значення програмно-цільового бюджетування, оскільки у змаганнях раціональності, ефективності та результативності переважає розрахунок і середнє значення по країні. Формування бюджетних програм та аналіз їх результативності, на наш погляд, має більш формальний характер і не впливає на прийняття рішень щодо формування бюджету в подальшому. Реверсна дотація також відіграє свою вирішальну роль. Показники усереднюються, продовжується фінансування кількості установ, а не фінансування наданих послуг. Програми розвитку, в першу чергу, економічного розвитку депресивних регіонів, в відсутні.

Як наслідок, обсяги цільових субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам не забезпечують мінімальну потребу в коштах навіть на виплату зарплати у сфері освіти та медицини. Органи місцевого самоврядування змушені відволікати власні ресурси для забезпечення належного фінансування делегованих повноважень у цих сферах. Фінансові нормативи забезпеченості за галузями бюджетної сфери на рівні місцевого самоврядування не відповідають реальним потребам споживачів послуг. В результаті проект держбюджету на 2016 рік, як і в попередні роки, не забезпечує 100% фінансування делегованих державою повноважень [10].

Причина банальна: профільні міністерства не виконали вимоги пункту 10 прикінцевих та перехідних положень Бюджетного кодексу. Уряд повинен був до 1 березня 2015 року затвердити державні соціальні стандарти і нормативи в описовому та вартісному вигляді за кожним делегованим повноваженням [10].

✎ **Висновки.** Доцільність розрахунку та затвердження державних соціальних стандартів підтверджено науковими працями багатьох вчених, а також аналітиків. Тим не менш на сьогоднішньому етапі даних показників не розроблено та не затверджено.

В процесі планування бюджету на початковому етапі, для забезпечення прозорості процедур формування та виконання видаткової частини місцевих бюджетів, пропонуємо ввести розрахунок та затвердження системи стандартів соціальних послуг на етапі складання прогнозних показників до формування бюджетних запитів на основі реальних розрахунків відповідальних осіб місцевого самоврядування. За допомогою програмно-цільового методу провести аналіз ефективності даних стандартів і вже потім розпочинати стандартну процедуру планування бюджету.

Література.

1. Боронос В. Г., Остріщенко Ю. В. Сучасні реалії планування та виконання видаткової частини місцевих

бюджетів [Електронний ресурс] / Боронос В. Г., Остріщенко Ю. В. / Mechanism of Economic Regulation, 2014, No 1. – Режим доступу: <http://studentam.net.ua/content/view/3278/86/>.

2. Бюджетний Кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, № 50-51, ст.572 зі змінами. [Електронний ресурс] – Режим дотупу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.

3. Дехтяр Н. Методологічні аспекти встановлення взаємозв'язку державних видатків та економічного розвитку: вітчизняний і зарубіжний досвід [Текст] / Н. Дехтяр, О. Дейнека // Вісник Національного банку України. – 2014. – № 3. – С. 43–48.

4. Кохан Ірина. Бюджетне фінансування як інструмент реалізації стратегії соціально-економічного розвитку держави [Текст] / Ірина В. Кохан // Актуальні проблеми економіки. – 2013. – № 9. – С. 176–181.

5. Наказ Мінфіну від 12.03.2012 № 333 «Про затвердження Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету та Інструкції щодо застосування класифікації кредитування бюджету»; [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua>.

6. Наказ Мінфіну від 28.02.2002 № 57 «Про затвердження документів, що застосовуються в процесі виконання бюджету»; [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua>.

7. Наказ Мінфіну від 29.12.2002 № 1098 «Про паспорти бюджетних програм»; [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua>.

8. Постанова КМ України від 28.02.2002 р. № 228 «Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ»; [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua>.

9. Пріоритети реформування та напрями перспективного розвитку міжбюджетних відносин в умовах бюджетної децентралізації в Україні. – К.: НІСД, 2015. – 80 с.

10. Слобожан О. Бюджет – 2016. Тут похована децентралізація. Економічна правда. – 16 грудня 2015 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ergavda.com.ua/columns/2015/12/16/572561/>.

11. Стоян В. Видатки місцевих бюджетів. Проблемні питання обслуговування [Текст] / В. Стоян, В. Савчин // Казна України. – 2011. – № 4. – С. 24–27.

Шановні автори!

При підготовці матеріалів для публікації у фахових періодичних виданнях Одеського регіонального інституту державного управління НАДУ при Президентіві України редакційна колегія і видавництво просять Вас дотримуватися таких вимог:

матеріали подавати українською мовою, якісно вичитаними;
текст наукової статті подається з анотацією та ключовими словами українською та російською мовами;
анотація має складати 8-10 рядків (4-6 речень), де чітко сформульована головна ідея статті та стисло обґрунтована її актуальність;

окремо подається скорочений варіант (розширена анотація) наукової статті англійською мовою. Текст має містити: постановку проблеми і актуальність; мету статті, її завдання; стисле викладення сутності дослідження; висновки та кінцеві результати. Обсяг англійського варіанта статті повинен становити дві сторінки (до 4000 знаків);

назва статті, прізвище, ім'я та по батькові, відомості про авторів також дублюються російською та англійською мовами;

у довідці про авторів вказувати прізвище, ім'я та по батькові (повністю, у називному відмінку), науковий ступінь, вчене звання, посаду, адресу, телефон та інші засоби зв'язку; іноземні автори вказують також назву країни; обсяг статті, у тому числі зі списком використаної літератури, таблицями, схемами тощо, не повинен перевищувати 0,5 авторського аркуша, тобто 20 тисяч знаків з проміжками (12 стор. формату А4):

текст має бути набраний шрифтом Times New Roman 12 кеглем через 2 інтервали, верхнє і нижнє поле - 2 см, ліве - 2,5 см, праве - 1,5 см;

в тексті статті посилання на використану літературу наводяться в квадратних дужках;

в кінці матеріалу обов'язковим є наведення літературних джерел та їх оформлення відповідно до вимог ВАК України, ГОСТ 7.1-84, ГОСТ 7.1.2-9-3, ДСТУ 3582-97:

список літератури має містити лише джерела, на які є посилання в тексті;

кількість згаданих джерел, на які є посилання у тексті, повинна відповідати кількості джерел, зазначених у списку літератури;

матеріали мають бути:

набрані на комп'ютері (редактор Microsoft Office Word), записані на електронний носій, причому графіки, таблиці, схеми тощо подаються окремими файлами і вміщуються також у тексті матеріалів;

електронний носій та надрукований в одному примірнику текст (оформлений за вказаними вимогами) подаються у видавництво за 2 місяці до початку виходу друкованого видання в світ; диск та тексти не повертаються; якщо є розходження між електронним і паперовим варіантами, перевага надається паперовому;

редакційна колегія та видавництво мають право редагувати та скорочувати матеріали;

відповідальність за зміст поданого матеріалу несуть автори;

матеріали мають подаватися з рецензіями фахівців та рекомендаціями кафедри до друку; підпис рецензента повинен бути завіреним у встановленому порядку;

всі автори мають завізувати матеріал власноручним підписом;

відповідно до постанови Президії ВАК України від 15.01.2003 № 7-05/1 "Про підвищення вимог до фахових видань, внесених до переліків ВАК України" зміст наукових статей, що приймаються до друку в фахових виданнях, повинен містити такі складові:

1) постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями;

2) аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор;

3) виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття;

4) формулювання цілей статті (постановка завдання);

5) виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів;

6) висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку.

Примітка

Відповідно до наказу № 36 від 10.06.04 р. встановлено такий порядок надання видавничих послуг, пов'язаних з опублікуванням наукових праць у періодичних наукових виданнях ОРІДУ НАДУ при Президентіві України:

1. Для науково-педагогічних і наукових працівників, інших фахівців Інституту, які мають науковий ступінь або вчене звання, державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування, що обіймають посади I-IV категорій, фахівців інших органів, установ, організацій, які подали матеріали для опублікування за замовленням Інституту, публікації здійснюються в установленому порядку за кошти закладу.

2. Встановлено квоту з безоплатного надання видавничих послуг протягом терміну навчання:

для аспірантів, які навчаються за державним замовленням, - 3 статті;

для докторантів, які готуються за державним замовленням, - до 20 статей.

Іншим авторам, які подають матеріали до публікації у видавництва НАДУ, надаються видавничі послуги згідно з наказом «Про платні послуги».

Dear authors!

Preparing publication in professional journals of Odessa Regional Institute for Public Administration, NAPA under the President of Ukraine, Editorial Board and Publishing Office ask you to follow these requirements:

the materials are submitted in Ukrainian in proofread quality;
the text of the article is submitted with the abstract and key words in Russian and Ukrainian;
the abstract should form 8-10 lines (4-6 sentences), which clearly formulate the main idea of the article and briefly prove its relevance;

a shortened version (extended annotation) of the article in English is submitted separately. The text should include: problem and relevance; the aim of the article, its tasks; summary of the nature of the study; findings and outcomes. The size of the English version of the article should be two pages (up to 4,000 printed characters);

title, surname, name and patronymic, information about the authors are also duplicated in Russian and English;
in authors' reference the surname, name and patronymic (in full, in the nominative case), scientific degree, academic affiliation, position, address, telephone and other means of communication are indicated; foreign authors should also point their country name;

the size of the article, including the list of references, tables, diagrams, etc., should not exceed 0.5 copyright sheet, i.e. 20,000 printed characters with spaces (12 p. A4):

the text should be typed with Times New Roman font size 12 in 2 intervals, upper and lower margins - 2 cm, left - 2.5 cm, right - 1,5 cm;

the references to the literature are given in the text in square brackets;

at the end of the material the guidance literature and its registration in compliance with the requirements of HAC (Higher Accreditation Commission) of Ukraine, GOST 7.1-84, GOST 7.1.2-9-3, GOST 3582-97 are required:

the list of references should include only the sources referred to in the text;

the number of these sources, which are referred to in the text must match the number of sources listed in the references;

the materials must be:

typed on a computer (editor Microsoft Office Word), recorded on electronic media (disc), with graphs, tables, diagrams, etc. given as individual files and included in the text as well;

an electronic media (disc) and printed one copy of the text (designed for listed requirements) are submitted to the publisher 2 months before the release of the print edition; the disc and texts are not returned;

if there are differences between the electronic and the paper versions, the paper variant is preferred;

the Editorial Board and Publishing Office have the right to edit and cut the materials;

the authors are responsible for the content of the submitted materials;

the materials must be submitted with the reviews and recommendations of the experts of the academic departments; reviewer's signature must be certified in the established order;

all authors have to sign the material with their handwritten signature;

according to the decree of the Presidium of HAC of Ukraine from 15.01.2003 № 7-05 / 1 "On increasing requirements for professional publications, listed HAC of Ukraine" the content of scientific articles which are accepted for publication in professional journals, should include the following components:

- 1) the statement of the problem and its connection with important scientific and practical tasks;
- 2) the analysis of recent researches and publications in which a solution of the problem is started and which the author refers to;
- 3) previous unresolved part of the problem to which the article is devoted;
- 4) formulation of the aims of the article (main problem);
- 5) the main material with full justification of scientific results;
- 6) the findings and outcomes of the study and perspectives for further research in this direction.

Note

According to the order № 36 from 10.06.04 the following procedure for providing publishing services related to the publication of scientific works in periodic scientific publications of ORIPA NAPA under the President of Ukraine is established:

1. for faculty members, researchers and other specialists of the Institute who have scientific degree or academic title, civil servants, local self-government officials who hold positions of I-IV categories, specialists from other agencies, institutions and organizations who submit the materials ordered by the Institute, publications are funded by the institute according to the established order.

2. The quota for free publishing services during the period of training is established:

for PhD students who study on public order, - 3 articles;

for Doctoral students who are preparing for public order - to 20 articles.

The other authors who submit the material for publication in the NAPA Publishing Office, the publishing services are provided under the resolution "On paid services".

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

ACTUAL PROBLEMS OF PUBLIC ADMINISTRATION

**Збірник наукових праць
Одеського регіонального інституту державного управління**

**Studies digest
of Odessa regional institute for public administration**

Випуск 1(65) Issue

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого
засобу масової інформації серія КВ №7348
видано Державним комітетом інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення України 28.05.2003 року

Відповідальний за випуск *О. В. Патик*
Коректор *Б. Ю. Ростіянов*
Верстка *М. І. Губченкова*

Підписано до друку 06.04.2015.
Формат 60x84/8. Папір друкарський.
Гарнітура «Arial». Друк цифровий. Обл.-вид. арк 17,9.
Тираж 100 прим. Зам. № 4/04.

Видавництво
Одеського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління
при Президентові України
Свідоцтво ДК №1434
від 17 липня 2003 р.
65009, м. Одеса, вул. Генуезька, 22
тел. (048) 729-76-48, 729-76-49
www.oridu.odessa.ua